

Medicatieoverdracht: samen verder

Kennismiddag VGN 3 oktober 2024

**samen voor
medicatieoverdracht**

Welkom

**samen voor
medicatieoverdracht**

Marlies Claasen

Dagvoorzitter

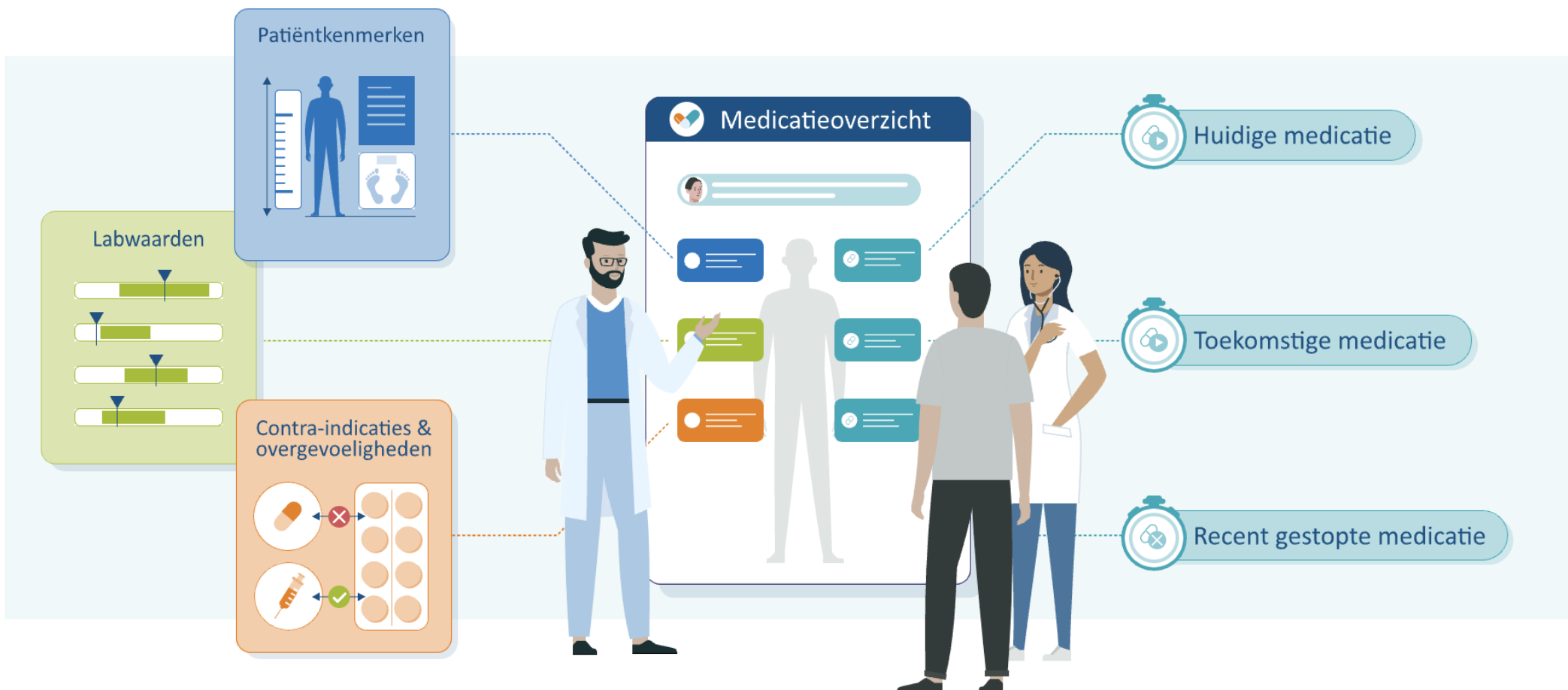

**samen voor
medicatieoverdracht**

Yvonne Beckers

Projectleider Medicatieoverdracht namens sector Gehandicaptenzorg

De bedoeling

Verbetering digitaal receptenverkeer

Voorschrijver

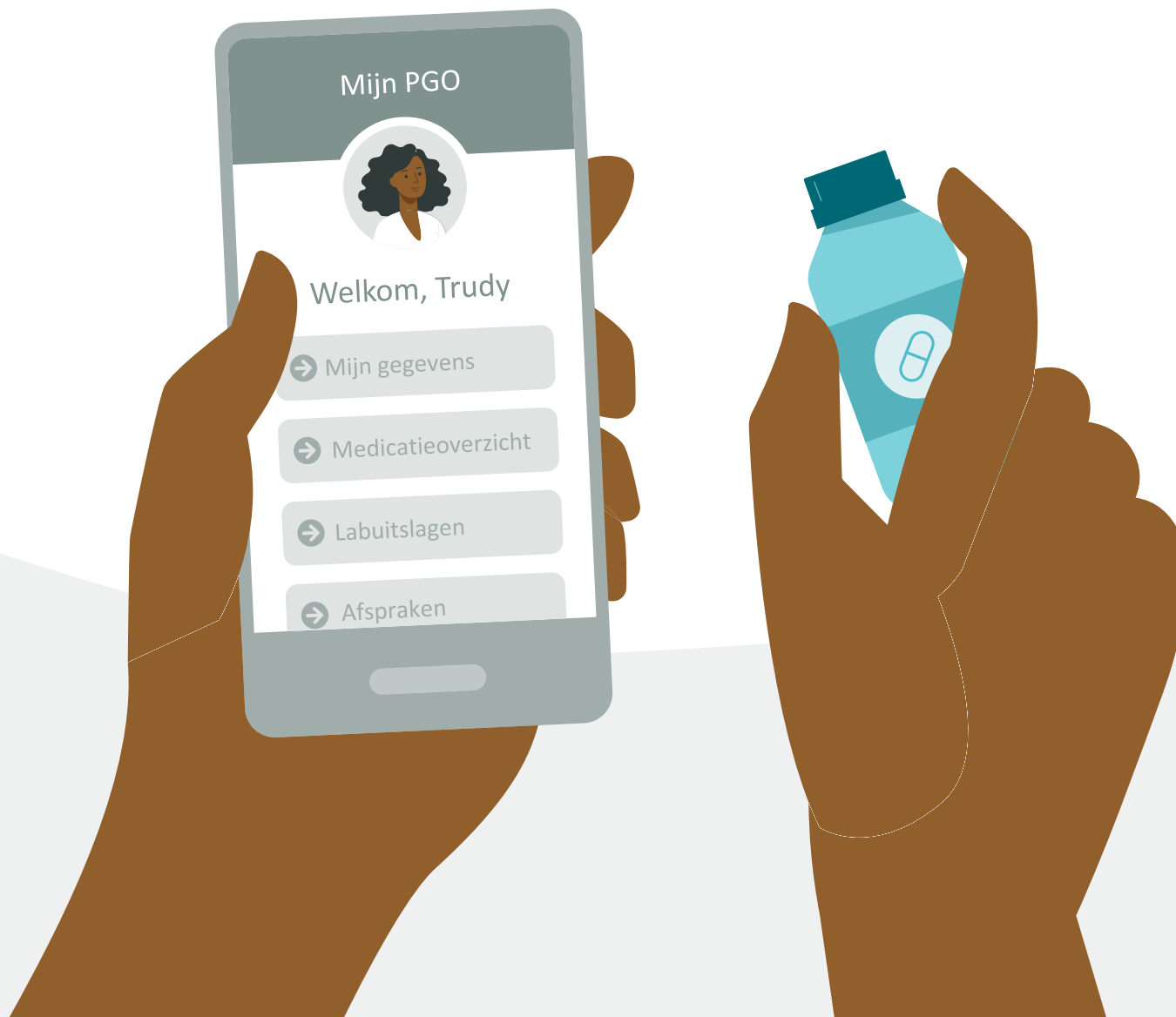
Apotheek

Verbeterde toedienlijst

Patiënt krijgt inzicht in medicatiegebruik

Terugblik 2023 – 2024

Kennisquiz Medicatieoverdracht?

**samen voor
medicatieoverdracht**

Scan de QR-code op de flyer of ga naar menti.com en
gebruik de code **1684 6159**

[Mentimeter](#)

samen voor medicatieoverdracht

**samen voor
medicatieoverdracht**

Annelies Versteegden

Raad van Bestuur Koninklijke Visio – Stuurgroeplid Medicatieoverdracht

Norma van Burgsteden - Lebbink

*Raad van Bestuur Triade Vitree – vervangend Stuurgroeplid
Medicatieoverdracht*

samen voor medicatieoverdracht

Medicatieveiligheid in de gehandicaptenzorg

**samen voor
medicatieoverdracht**

Els Dik

Apotheker • Sectorcoördinator Medicatieveiligheid

Instituut Verantwoord Medicijngebruik

Herziene Handreiking medicatiebeleid

Herziene Handreiking medicatiebeleid juni 2024

- Basisset medicatiegegevens in toekomst elektronisch uitgewisseld
- Nieuwe termen:
 - arts > voorschrijver
 - recept > medicatieafspraak
 - toedienlijst > (elektronische) toedienlijst
- Toegevoegd:
 - wettelijk kader
 - begrippenlijst

Betrokken:
Marion Kersten
Greet de Wit
Els Dik

Handreiking
Medicatiebeleid
Gehandicaptenzorg

Mei 2024

Inhoud handreiking

Scan de QR-code
op de flyer op tafel
voor de volledige
inhoud van de
handreiking!

1 Inleiding	3
1.1 Waarom deze handreiking	3
1.2 Uitgangspunt en doelstelling van de handreiking	3
1.3 Voor wie is deze handreiking bedoeld	4
1.4 Samenvatting wettelijk kader	4
2 Medicatiebeleid	6
2.1 Inleiding	6
2.2 Medicatiebeleid	6
2.3 Kwaliteitsbeleid	7
2.4 Personeelsbeleid	7
2.5 Multidisciplinaire samenwerking	7
2.6 Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	7
3 Het medicatieproces voor de zorgmedewerker	12
3.1 Start zorg en dienstverlening	12
3.2 Voorschrijven	13
3.3 Medicijnen ontvangen van apotheek of (wettelijk) vertegenwoordiger	13
3.4 Klaarzetten, aanreiken, toedienen en aftekenen	14
3.5 Opslag en voorraadbeheer	15
3.6 Evaluatie	16
Literatuur	17
Appendix Wettelijk kader	18
Bijlage 1 Begrippenlijst	23
Bijlage 2 Historie	27
Colofon	28

1.1 Waarom deze handreiking

Clënten in de gehandicaptensector kunnen net als ieder ander persoon medicatie gebruiken. Dit vraagt om een zorgvuldig georganiseerd medicatieproces. Door systematisch met risicosituaties om te gaan, is de veilige medicatietoediening geborgd en zijn de risico's voor de cliënt geminimaliseerd.

Deze handreiking biedt daarvoor de basis en sluit aan op de Veilige principes in de medicatieketen¹.

Wat is er gewijzigd?

Komende jaren gaan zorgverleners medicatiegegevens steeds vaker digitaal overdragen. De belangrijkste wijzigingen in deze handreiking gaan hierover. We beschrijven de taken die de zorgorganisatie, arts, apotheker en cliënt² hierin hebben. Hiermee sluit deze handreiking aan op de Veilige Principes in de medicatieketen, die deze transitie naar digitale uitwisseling van medicatiegegevens beschrijft in een recente update. Verwachte transitiefase: 2022-2026.

Enkele termen zijn gewijzigd.

In plaats van 'arts' schrijven we nu vaak 'voorschrijver' omdat ook anderen een voorschrijfbevoegdheid hebben, zoals een verpleegkundig specialist en een Physician Assistant (PA). De AVG heet nu Arts VG. **Toedieninformatie** is steeds vaker elektronisch beschikbaar. Daarom spreken we nu van een '(elektronische) toedienlijst'.

Toegevoegd zijn een wettelijk kader en een begrippenlijst. Tot slot, in het hoofdstuk 'Literatuur' zijn de bronnen bijgewerkt.

1.2 Uitgangspunt en doelstelling van de handreiking

Centrale doelstelling is dat de juiste cliënt de juiste medicatie gebruikt in de juiste dosering, op het juiste tijdstip, op de juiste wijze en met de juiste registratie en evaluatie.

In principe is de cliënt zelf verantwoordelijk voor zijn medicatiegebruik en -beheer, tenzij er redenen zijn om dit anders te regelen. Als iemand wilsonbekwaam is (ten aanzien van zijn medicatie) dan dient dit altijd in het dossier te worden opgenomen.

Met deze handreiking wil de VGN aan zorgaanbieders voor mensen met een beperking een hulpmiddel bieden om het proces van voorschrijven tot verstrekking van geneesmiddelen op de verschillende niveaus van de organisatie te structureren en de kwaliteit hiervan te bewaken. Daarbij zijn van belang:

- Zeker stellen van vroegtijdige afstemming tussen intern en extern betrokken disciplines.
- Inbedding van het medicatiebeleid in het beleid van de zorgaanbieder.
- Heldere toewijzing van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.
- Een cultuur die veilig melden van incidenten ondersteunt.
- Deskundigheidsbevordering.
- Blijvende aandacht voor een verdere verbetering van het medicatiebeleid.
- Duidelijke procedures.
- Zichtbaarheid van deze randvoorwaarden op de werkvloer.
- Zorgvuldigheid bij medicijngebruik en -beheer.
- Bewaking van en systematisch omgaan met risicosituaties.

¹ Veilige principes in de medicatieketen Platform Medicatieveiligheid, 2012 – 2016 – 2022. Zie www.zorgvoorbeter.nl.

² Met 'cliënt' bedoelen we de 'cliënt en/of diens (wettelijk) vertegenwoordiger'.

Toetsingskader IGJ

Toetsingskader IGJ

- Medicatiebeleid beschreven (ook retouren, opiaten, zelfzorg)
- Ook voor doelgroep Jeugdzorg
- Cliënt heeft eigen regie op het medicatieproces
- Zorgverleners zijn bevoegd en bekwaam:
 - kennis over medicijnen
 - basiskennis relevante ziektebeelden cliënt
 - medicatieproces en mogelijke medicatieproblemen
 - vaardigheden om medicatie in verschillende toedieningsvormen te geven
 - risicovolle en voorbehouden handelingen
- De zorgaanbieder zorgt voor een risicoanalyse voor ICT- hulpmiddelen in het medicatieproces, voordat hij deze in gebruik neemt.

Toetsingskader Medicatieveiligheid
Medicatieveiligheid in de maatschappelijke zorg

Utrecht, november 2023

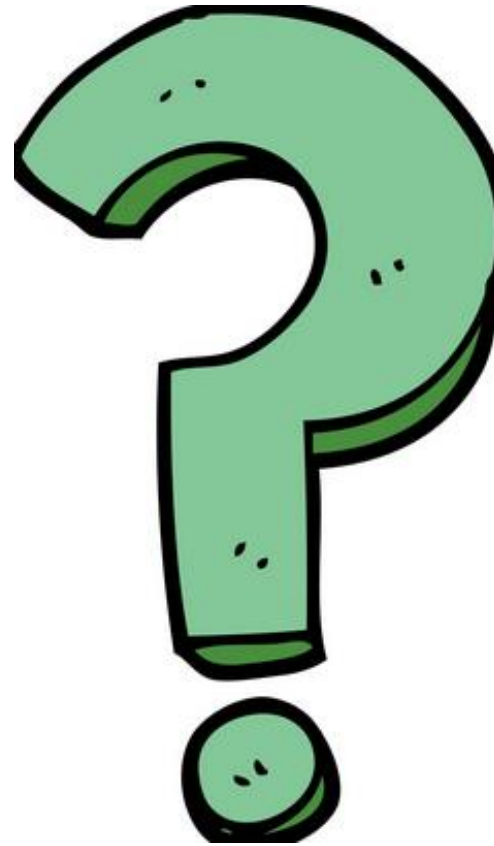
Toetsingskader IGJ vervolg

- Voorschrijver:
 - Gebruikt een EVS voor voorschrijven medicatie
 - Instrueert zorgverleners over signalen en bijwerkingen om op te letten
 - Zet contra-indicaties, allergieën, farmacogenetisch onderzoek in EVS
 - Voert met apotheker minimaal jaarlijks medicatiebeoordeling uit, betreft cliënt (vertegenwoordiging), legt uitkomsten vast in cliëntendossier

Vragen?

samen voor medicatieoverdracht

Verder in de Kickstart

**samen voor
medicatieoverdracht**

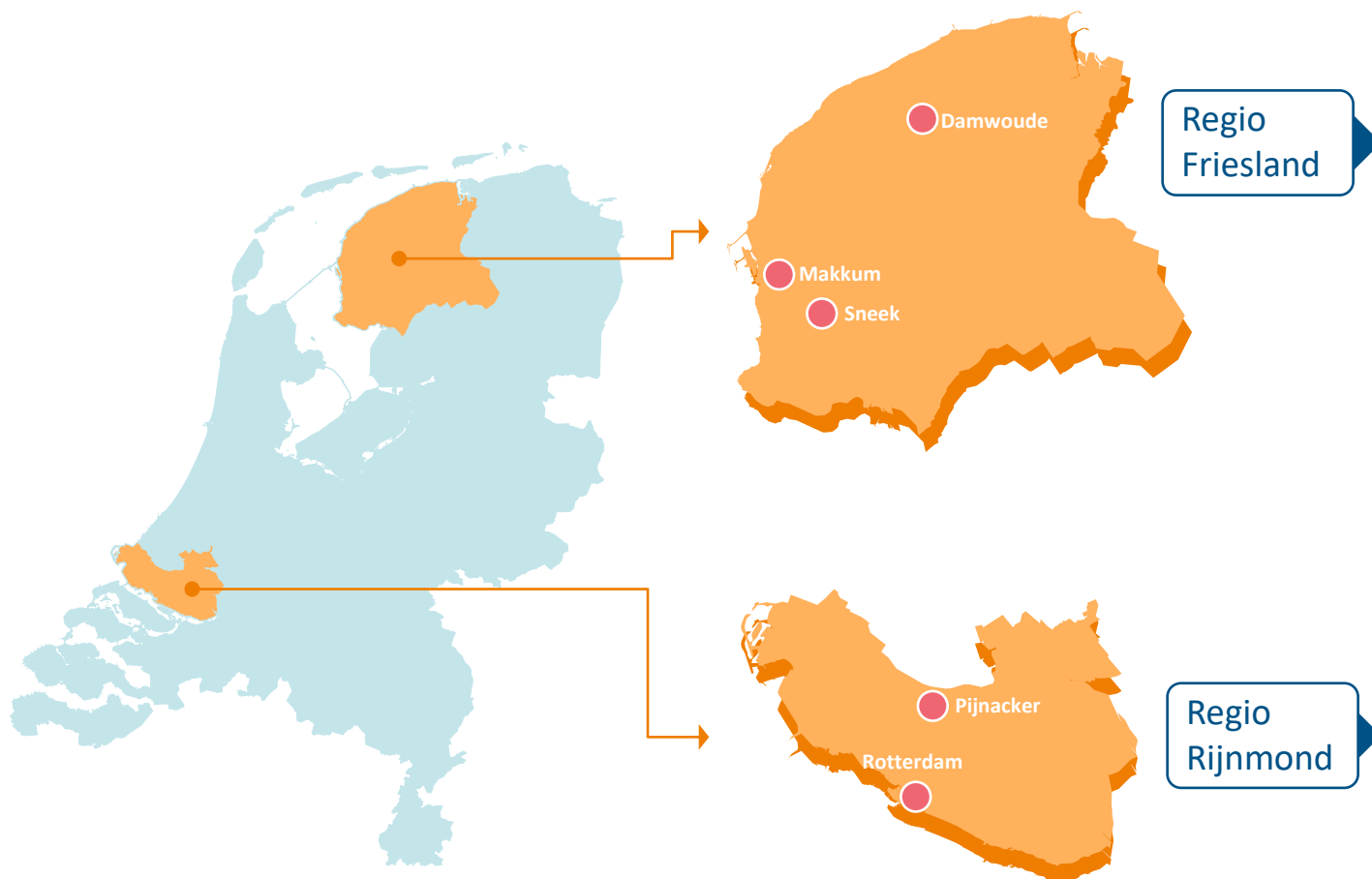
Annemarie Drok - Zelhorst

Business Analist Zorg bij Alliade (Kavel Interoperabiliteit)

Yvonne Beckers

Projectleider Medicatieoverdracht namens sector Gehandicaptenzorg

Deelnemende Kickstartregio's

Regio Friesland

Betrokken sectoren

Openbare farmacie

Apothekerspraktijk De Dokkumer Wâlden | [ChipSoft AIS](#)
Gezondheidscentrum Makkum | [CGM Apotheek](#)

Huisartszorg

Gezondheidscentrum Makkum | [CGM Huisarts](#)

Medisch specialistische zorg

Stichting Antonius Zorggroep (Sneek) | [ChipSoft ZIS](#)

Patiënt en Cliënt | [Zorgdoc](#) | [Quli](#) | [Medxprt](#)

Ggz

Stichting Geestelijke Gezondheidszorg Friesland | [FarMedivisie](#)

Gehandicaptenzorg

Stichting Alliade | [Medimo](#)

VVT - Verpleeghuis

Stichting Patyna | [ChipSoft ZIS en CareConnections](#)

VVT – Thuiszorg en Verzorgingshuis

Stichting Patyna | [CareConnections](#)

Openbare farmacie

Apotheek Pijnacker Centrum | [SmartMed](#)
Poli-apotheek Sint Franciscus Gasthuis | [CGM Apotheek](#)

Huisartszorg

Huisartsenpraktijk Bender | [Dedalus](#)
Huisartsenpraktijk Emmapark | [CGM Huisarts](#)

MSZ

Erasmus Universitair Medisch Centrum Rotterdam | [ChipSoft ZIS](#)

Patiënt en Cliënt | [Zorgdoc](#)

VVT - Verpleeghuis

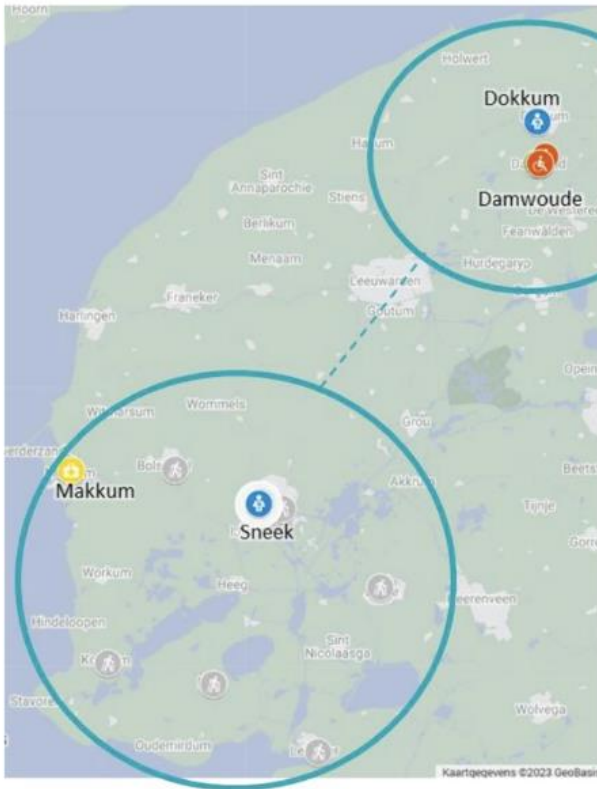
Stichting Laurens | [ForMedivisie](#)

Trombosezorg

Stichting Star-shl | [ASolutions](#)

Samenwerkingsverband Friesland

Wat gaat er veranderen?

Toekomstige situatie

Huidige situatie

Waar staan we?

Q3 2024 – Praktijktest stap 3, opbouwend met stap 4, 5 & 6

Momenteel – Testdagen met beide regio's

verbinder van zorg

Planning Kickstart

Realisatie & Testen (inclusief praktijktesten)

Begeleide uitrol

Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
2023				2024				2025			

Centrale testdagen

Zorgaanbieders uit Friesland en
regio Rijnmond

Leveranciers van XIS'sen en
PGO's

VZVZ

Nictiz

Sectoren (LHV, GGZ Nederland
etc.)

Transitie kernprocessen

- Medicatie proces
 - Medicatie voorschrijven
 - Medicatie toedienen
 - Medicatie overdracht
 - Medicatie veiligheid
- Subproces(sen)
 - Communicatie leidinggevenden en zorgprofessionals tbv nieuwe werkwijze MP9-Damwoude zorglocaties en de hybride overgang MP6-MP9 voor alle Alliade locaties tzt
 - Onboarding nieuwe medewerkers en scholing/training zorgprofessionals (PDCA cyclus, methodisch werken, continue verbeteren, informatiestandaarden, ZIB's registratie bij de bron
 - Audit jaarlijks op leverancierscontracten tbv medicatieproces
 - Dossiervoering behandelaren (registratie bij de bron ZIBs)
 - Authenticatie / identificatie zorgprofessionals tbv medicatieproces (VGU – ZORG ID)
 - Evaluatie periodiek in de regio voor procesverbetering t.b.v. medicatieoverdracht en gezamenlijk volgen van ontwikkelingen MP9

Doelgroep/gebruikers

- Alliade zorgmedewerkers
 - Voorschrijvers
 - Toedieners
- Ondersteunende diensten
 - ICT beheer zorg & bedrijfsvoering
- Externe partijen
 - Apotheken
 - Ziekenhuizen
 - Huisartsen
 - Andere zorginstelling
 - Client en wettelijk vertegenwoordiger (fase 1 cluster Damwoude)

Verwachte baten

- Voldoen aan kwaliteitsstandaard overdracht medicatiegegevens in de keten
- Voldoen aan wet en regelgeving (Wegiz)
- Digitale veilige ontsluiting AMO via XIS voor zorgprofessional en voor de cliënt via PGO
- Hogere mate van medicatieveiligheid (doorlopend thema vanuit procesteam)
- Koploper rol vervullen bij nieuwe ontwikkelingen operabiliteit

samen voor medicatieoverdracht

Workshops

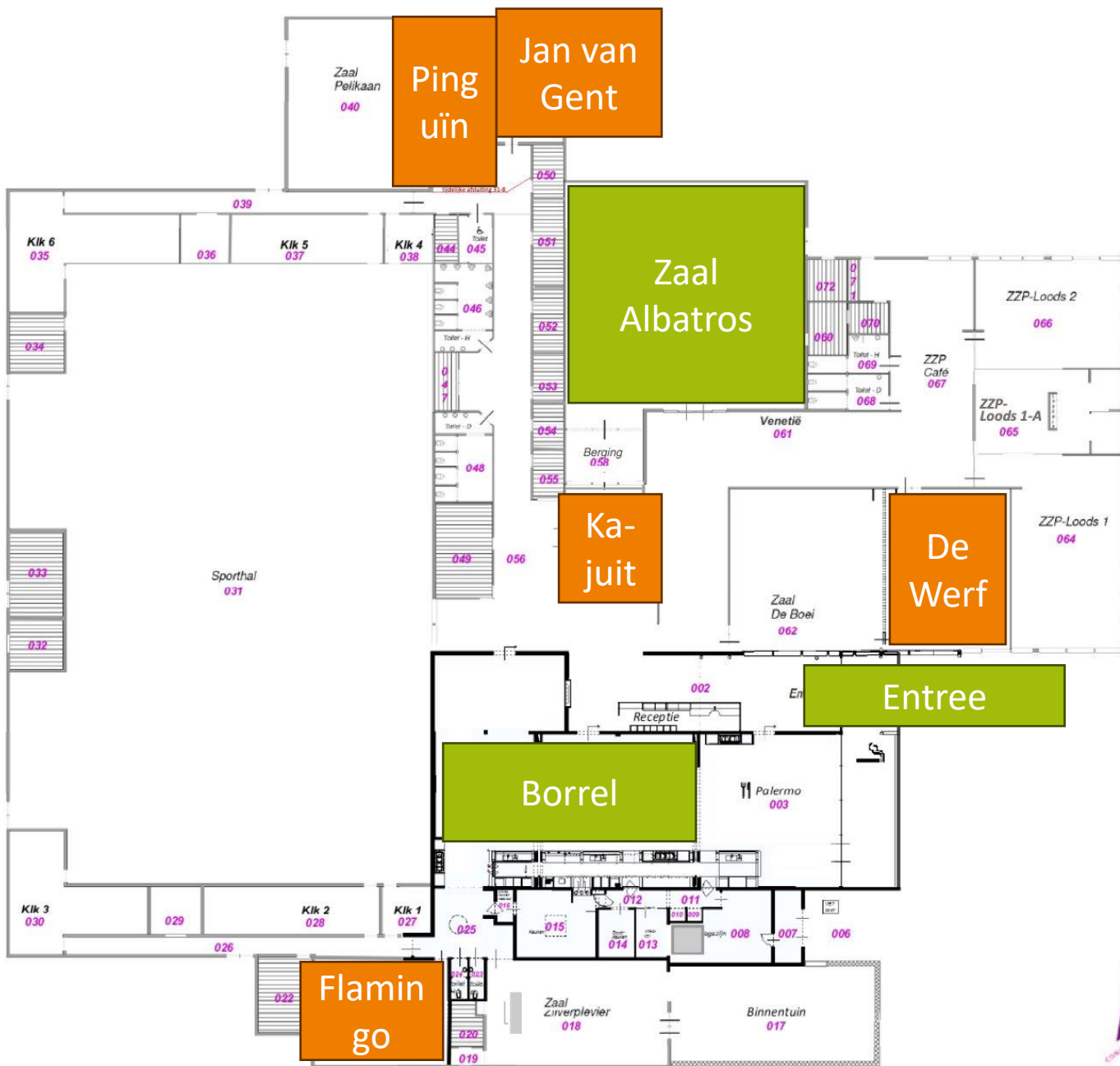

**samen voor
medicatieoverdracht**

1. *Vorbereiding digitale medicatie-landschap: visie en praktijk: **Zaal Jan van Gent***
2. *Verder in de Kickstart: **Zaal Pinguïn***
3. *Slim scholen, veilig medicijnen delen: **Zaal Flamingo***
4. *Patiëntreis en impact van medicatieoverdracht in de gehandicaptenzorg: **Zaal Werf***
5. *Samen sterk: informele zorg in het medicatieproces, hoe geven we dit vorm? : **Zaal Kajuit***

2020-05

Veel plezier bij de Workshops!

**samen voor
medicatieoverdracht**

- Vergeet niet de presentielijst in te vullen voor de accreditatie in het Kwaliteitsregister V&V / Register Zorgprofessionals
- Wil je op de hoogte gehouden worden, meld je dan aan voor onze maillijst via medicatieoverdracht@vgn.nl
- Alle presentaties en een verslag van deze kennismiddag plaatsen we op www.vgn.nl. De link naar dat artikel mailen we volgende week.
- Meer weten? Kijk dan op vgn.nl/medicatieoverdracht of op samenvoormedicatieoverdracht.nl